

HISTORIOGRAFSKA KRONIKA

• Grad Hrvatska Kostajnica organizirao je 6. prosinca 2000. znanstveno-stručni skup o povijesti svoga područja. Na skupu su predstavljene sljedeće teme: Nacrt arheološke topografije kostajničkog kraja (Ivan Mirnik), Franjevci u Kostajnici kroz vjekove (fra Emanuel Hoško), Stari grad Kostajnica (Drago Miletić), Ostaci srednjovjekovnog samostana u Kostajnici (Zorislav Horvat), Kostajnica i njezini gospodari u srednjem vijeku (Marija i Damir Karbić), Hrvatska Kostajnica u obrani hrvatskog kraljevstva u protuturskim ratovima te na crti novih povijesnih granica prema međunarodnim državnim ugovorima 1699.-1791. (Milan Kruhek), Hrvatska Kostajnica u oslobodilačkim ratovima 1683.-1699. (Ante Milinović), Osnovne značajke društvenog života u vojnom komunitetu Kostajnica (1777.-1871.) te osnivanje i rad prvih škola (Ivica Golec), Migracije iz Banovine tijekom 18. stoljeća (Robert Skenderović), Davorin Trstenjak u Kostajnici: građa iz Hrvatskoga školskog muzeja (Štefka Batinić i Sonja Gačina Škalamera), Presjek kroz izbore kostajničkog kraja u monarhističkoj Jugoslaviji (Mira Kolar), Međuratna povijest Hrv. Kostajnice s naglaskom na rad HSS-a (Suzana Leček), Djelovanje KJPD 'Napredak' u Hrv. Kostajnici od osnivanja 1907. do raspuštanja 1949. (Zdravko Dizdar), Obnova franjevačkog samostana i crkve svetog Antuna Padovanskog u Hrv. Kostajnici nakon razaranja u Domovinskom ratu (Ksenija Petrić) i Obnova povijesne građevne strukture i prostorni zahvati unutar zaštićene povijesne jezgre Hrv. Kostajnice (Mirjana Visin i Tomislav Petrinc).

• Predstavljena je 13. prosinca 2000. treća knjiga iz niza Bibliotheca universitatis Zagradiensis *Vjekoslav Klaić. Život i djelo*. Djelo sadrži radove sa znanstvenog skupa o životu i djelu Vjekoslava Klaića u povodu 150. obljetnice rođenja i 70. obljetnice smrti, koji je održan 1998. u Slavonskom Brodu i Garčinu, Klaićevu rodnom mjestu. Zbornik radova su promovirali prorektor Sveučilišta u Zagrebu Dragan Milanović, dekan Filozofskog fakulteta Neven Budak i voditelj podružnice Hrvatskog instituta za povijest u Slavonskom Brodu Mato Artuković. Isti zbornik predstavljen je 27. siječnja 2001. u Slavonskom Brodu i Garčinu.

• U zgradi austrijskog parlamenta u Beču predstavljena je 14. prosinca 2000. nova knjiga iz istaknutog niza *Habsburgermonarchie 1848-1918*. Sedma knjiga niza nosi naziv *Verfassung und Parlamentarismus*, a uredili su je Helmut Rumpler i Peter Urbanitsch. Hrvatsku historiografiju u knjizi zastupaju dva teksta: Mirjane Gross "Der kroatische Sabor" (str. 2283-2316) i Alexandera Buczynskog "Der dalmatinische Landtag" (str. 1951-1989).

•Otvorena je 14. prosinca 2000. u Hrvatskom povijesnom muzeju izložba "Stoljeće promjena" koja se bavi hrvatskim povijesnim događajima iz prošlog 20. stoljeća. Na ovoj izložbi izloženo je 600 eksponata. Organizatori izložbe tiskali su i katalog koji omogućuje pregledno promatranje građe i nudi dodatna objašnjenja.

•Matica hrvatska priredila je 14. i 15. prosinca 2000. poseban program u čast otkrivanja spomenika Frani Supilu u rodnu Cavtatu. Prvoga dana održan je znanstveni kolokvij o Frani Supilu u čitaonici Državnog arhiva u Sponzi. Devet referenata podsjetilo je na važnu Supilovu ulogu u hrvatskoj politici i javnosti početkom prošloga stoljeća. Među referentima posebno se isticao osjećaj za shvaćanje utjecaja dubrovačke okoline na Supilovu političku i nacionalnu misao. Poduzetno vodstvo Matice na čelu s njezinim predsjednikom akademikom Josipom Bratulićem i potpredsjednikom Vlahom Bogišićem potaknulo je poticajan skup u nadi da će se Supilov lik nastaviti stručno istraživati.

•U organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti - Razred za društvene znanosti i grada Sveti Ivan Zelina priređen je 15. prosinca 2000. znanstveni skup "Sveti Ivan Zelina i zelinski kraj u prošlosti". Tijekom skupa predstavljena je monografija *Sveti Ivan Zelina - sjećanje u razglednicama*. Na skupu je sudjelovalo dvadesetpet istraživača iz raznih institucija. Izlaganja su obradila čitav niz tema u rasponu od najstarijih povijesnih svjedočanstava do suvremenih kretanja. Organizator je najavio tiskanje radova.

•Školska knjiga predstavila je 15. prosinca 2000. novi metodički priručnik za nastavu povijesti Ivana Rendića Miočevića *Učenik. Istražitelj povijesti*. Tom je prigodom promovirana knjiga istoga autora *U potrazi za hrvatskom kolijevkom*.

•Vrhbosanska katolička teologija svečano je predstavila 18. siječnja 2001. u Zagrebu zbornik radova *Josip Stadler. Život i djelo* (priredio Pavo Jurišić, tiskan u Sarajevu 1999.). Riječ je o zborniku radova s međunarodnoga znanstvenog skupa odražnog u rujnu 1998. u Sarajevu i Zagrebu prigodom 80. obljetnice smrti prvoga vrhbosanskog nadbiskupa. Predstavljajući su govorili o Stadlerovoj teološkoj, socijalnoj (karitativnoj) i političkoj djelatnosti. Ovim opsežnim zbornikom baca se novo svjetlo na Stadlerov opus i djelo.

•Dana 19. siječnja 2001. održao je bečki profesor Arnold Suppan, voditelj Katedre za istočnoeuropsku povijest Sveučilišta u Beču i predsjednik Austrijskog instituta za istočnu i jugoistočnu Europu dva predavanja pod nazivom "Zapadnoeuropska nacionalna država nasuprot srednjoeuropskih višenacionalnih država" u Zagrebu: prvo je govorio na engleskom jeziku studentima Hrvatskih studija, a drugo na njemačkom jeziku u Hrvatskom institutu za povijest. Predavač je vrlo dobro poznat hrvatskim povjesničarima, osobito po nedavno prevedenoj knjizi *Oblikovanje nacije u građanskoj hrvatskoj*, Naprijed, Zagreb 1999. Oba predavanja

izazvala su zanimanje slušateljstva i potaknula poticajnu raspravu o stvaranju modernih nacija u sklopu zemalja habsburške monarhije.

•U Zagrebu je 20. siječnja 2001. promovirana knjiga *Liberalna misao u Hrvatskoj. Prilozi povijesti liberalizma*. Knjigu je izdala Zaklada Friedrich Neumann, a uredili su je Andrea Feldman, Vladimir Stipetić i Franjo Zenko. Među predstavljajima knjige bili su pripadnici dvaju hrvatskih stranaka liberalnog nazivlja Božo Kovačević i Vilim Herman, odnosno profesor Zvonko Posavec s Fakulteta političkih znanosti. Zaklada posvećuje primjetnu pozornost povijesti. Do sada su tiskali dvoknjižne zbornike radova o odnosima liberalizma i katolicizma u Hrvatskoj te o dijalogu hrvatsko-srpskih povjesničara. Njihovo najnovije izdanje bavi se hrvatskim liberalima u modernoj hrvatskoj povijesti. Ukupno je prikazano dvadesetpet osoba. Priređivači su još najavili izlazak knjige dokumenta koji potkrepljuju razvoj liberalizma u Hrvatskoj.

•Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu održana je 24. siječnja 2001. Znanstvena tribina Zavoda za hrvatsku povijest u povodu izlaska knjige Mirjane Gross *Izvorno pravaštvo. Ideologija, agitacija, pokret*. O temi "Liberalizam i nacionalizam u izvornom pravaštvu" izlagali su Nikša Stančić i Jasna Turkalj.

•Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) Centar za znanstveni rad u Vinkovcima priredili su 9. veljače 2001. predstavljanje knjige *Hrvatski ban Josip Šokčević* u palači HAZU-a. Knjigu su predstavili akademici Hodimir Širotković, Mirko Vidaković i Andre Mohorovičić te urednica Katica Čorkalo.

•Sekcija Hrvatskoga nacionalnog odbora za povijesne znanosti "Povijest žena" i Udruga za istraživanje povijesti žena "Klio" organizirali su 10. veljače 2001. u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu održavanje predavanja "Ženske udruge između dvaju svjetskih ratova" Lucije Benyovsky i "Zamišljajući Jugoslaviju: žene i ideologija jugoslavenstva 1918.-1939." Andreje Feldman.